

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

cb

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
3
B
67

Beschadiging door fabrieksdampen, Sept. - Okt. 1959.

door:

W.den Boer.

BESCHADIGING DOOR FABRIEKSDAMPEN SEPTEMBER-OKTOBER 1959.

Evenals in het najaar van 1956 werd ook dit jaar beschadiging aan fresia's door fabrieksdampen waargenomen. Omstreeks 13 september werd in de omgeving van de Westgaag en het dorp Maasdijk (zie bijlage 1) door verschillende tuinders schade gemeld. 24 september meldden tuinders aan de Westgaag opnieuw schade aan inmiddels nieuw gegroeide fresiabladeren. Op 5 oktober kwam van bedrijven te Maasdijk de klacht dat ook hier voor de tweede maal gasschade was opgetreden. Tenslotte meldden omstreeks 16 oktober tuinders aan de Westgaag dat zij voor de derde maal schade hadden waargenomen. Ook op het Proefstation te Naaldwijk werd in deze periode verbranding bij fresia's waargenomen.

BESCHADIGINGSBEELD.

Het beeld van de beschadiging kwam overeen met dat van gasschade in 1956. Opgemerkt werd, dat bij ernstige beschadiging de bladtop kort na de aantasting wit tot grijs-wit verkleurt. Na verloop van tijd verdroogt de punt van het blad en wordt de kleur donkerder. Bij minder ernstige aantasting treden over het algemeen langs de bladrand bruine tinten op, die later overgaan in een roodbruine verkleuring en sprekend lijken op de onder "vuur in fresia" bekend staande afwijking.

Bij één bedrijf viel het op, dat druivenbladeren voor de luchtramen op het Zuidoosten een beschadiging vertoonden, die wij in het verleden meerdere malen zagen optreden en die beschouwd wordt als een fluorbeschadigingssymptoom (zie foto).

FLUORANALYSE.

Daar het moeilijk is alleen naar aanleiding van een schadebeeld te besluiten dat de schade door fluor veroorzaakt is, werd een aantal bladmonsters geanalyseerd. De resultaten hiervan zijn als volgt:

Herkomst	Ras	Buiten of onder glas	Beschadiging	d.p.m. F in dr. stof	
1959					
Westgaag 1	zaaigeel	buiten	matig	17	2
Westgaag 2	Golden Yellow	buiten	ernstig	36	2
Westgaag 2a	Golden Yellow	onder glas	ernstig	36,5	3
Proefst. Naaldwijk 3	Golden Yellow	onder glas	matig	12	1
" " 3	Golden Yellow	buiten	matig	23	1
Maasdijk 4	Golden Yellow	onder glas	matig	20,5	2
1956					
Proefst. Naaldwijk	Pr. Marijke	buiten	onbeschadigd	7	-
1956					
Loosduinen	Bloesem	onder glas	zeer licht	3	1

De cijfers in de laatste kolom geven aan het aantal malen dat beschadiging optrad voor het monster werd genomen.

De cijfers achter de herkomst geven de ligging van het bedrijf aan (zie bijlage 1).

No. 2 en 2a zijn uit hetzelfde warenhuis. No. 2 na 2 maal beschadiging, no. 2a na 3 maal beschadiging (voor deze beschadiging is het glas erop gebracht).

De bladmonsters 1959 werden alle op 7 oktober genomen, met uitzondering van 2a en 4 die op 23 oktober genomen zijn.

De monsters bestonden uit pas beschadigde 10 cm. lange bladtoppen.

De fluor analyses werden verricht op het Instituut voor Plantenziektkundig Onderzoek te Wageningen.

Uit deze tabel blijkt, dat de fluorcijfers hoger liggen naarmate de beschadiging ernstiger is. Tevens zijn deze cijfers hoger dan van onbeschadigd in 1956. De beschadiging van de beide monsters Golden Yellow van het Proefstation was vrijwel gelijk. Onder glas werd minder fluor gevonden. Dit kan verband houden met de over 't algemeen grotere gevoeligheid van gewassen onder glas. Doordat de betrokken fresia's geruime tijd geschermd werden om de grondtemperatuur laag te houden, kan de gevoeligheid hier extra groot zijn geweest.

BESPREKING WEERGEGEVENS.

Uit de weergegevens te Naaldwijk (zie bijlage 2) blijkt dat op 11 september een zwakke zuid-oostelijke wind is waargenomen met mist. Op 21 september was er een zwakke zuid-oostelijke wind na een periode van windstil weer. Tevens was er 's-morgens mist. Op 3 oktober was er 's-morgens zwakke zuid-oostelijke wind na een periode van windstil weer en tevens mist. Op 11 en 12 oktober was er een zwakke wind uit zuid-oostelijke richtingen na een periode van windstil weer en op 11 oktober 's-avonds mist. Op 13 en 14 oktober waren de windrichtingen Zuid-oost met nevelig weer en zwakke wind. De bedrijven waar beschadiging is vastgesteld liggen in noord-westelijke richting van Vlaardingen, (zie bijlage 1) zodat de schadelijke dampen met zuid-oostelijke winden vanaf Vlaardingen hierheen getransporteerd kunnen zijn. Hiermede in overeenstemming zijn de gedane reukwaarnemingen.

Datum		Stank
sept. 7	Naaldwijk	zuur
" 8	"	zuur
" 9	"	zuur
" 10	"	zuur
" 11	"	zuur
" 21	"	zuur
" 28	"	zuur
okt. 1	"	zuur
" 3	"	zuur
" 3	Maasland	zuur
" 3	Maasdijk	zuur
" 7	Naaldwijk	zuur
" 8	Naaldwijk	zuur
" 16	Maasland	zuur

De als "zuur" gekwalificeerde stank komt overeen met de geur, die in de omgeving van kunstmestfabrieken hangt.

CONCLUSIE.

Aan de hand van de aard van de beschadiging, de analysecijfers en de weergegevens kunnen wij concluderen, dat we hier met fluorbeschadiging afkomstig van fabrieksdampen te doen hadden.

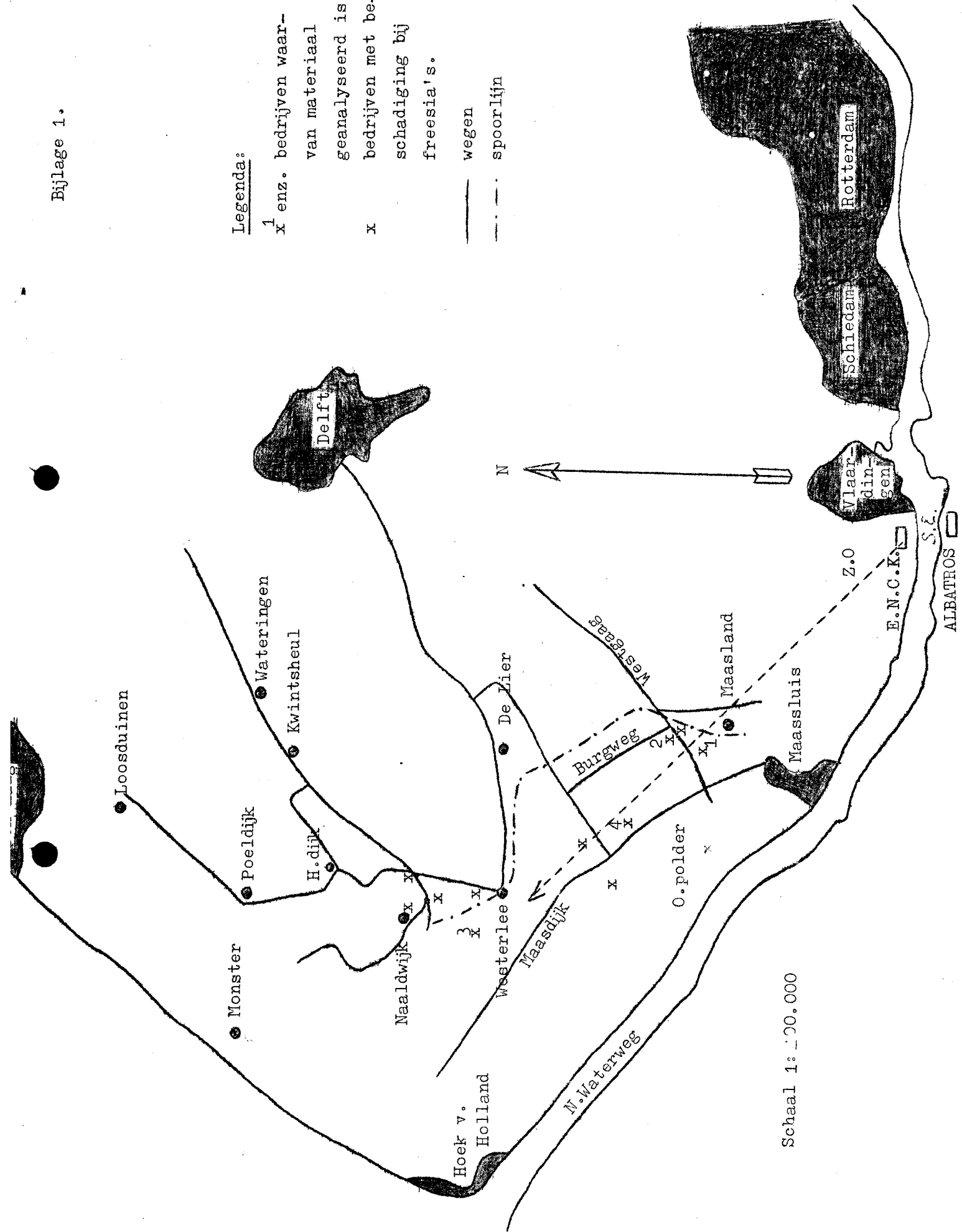
Proefstation voor de Groenten- en Fruitteelt onder Glas te Naaldwijk.

Naaldwijk, november 1959.

De Samensteller,
W. den Boer.

Legenda:

- 1 x enz. bedrijven waar-
van materiaal
geanalyseerd is
- x bedrijven met be-
schadiging bij
freesia's.
- wegen
- - - spoorlijn

Schaal 1: 200.000

Bijlage 2.

Datum	Bijzondere verschijnselen		Windr. + kracht	
	8.40	14.40	8.40	14.40
sept. 8	==		NE 1	E NE 1
9	==		N NE 2	E NE 2
10	==		N NE 1	E 1
11	==	==	NE 1	<u>SE 1</u>
12	==	==	C	NNW 3
13	==	==	NE 1	N 2
14	==		N 2	N NE 3
15	==		NE 3	NE 3
16	==		N NE 1	N NE 3
17	==		N NE 3	N 4
18	==		C	N NE 2
19	==		N NE 2	N 2
20	==		NE 3	WNW 3
21	==	==	<u>SSE 1</u>	SSW 2
22	==		MNW 2	W 2
23	==		W 1	NW 2
24	==		NW 1	NW 2
25	==	==	N NE 1	E 2
26	==	==	E 1	NW 3
27	==		N 2	N 2
28	==		C	N NE 2
29	==		E NE 2	E 4
30	==		E 3	E NE 4

Datum	Bijzondere verschijnselen		Windr. + kracht	
	8.40	14.40	8.40	14.40
okt. 1	==		E NE 1	SE 2
2	==	==	E SE 1	SE 2
3	==	==	<u>SE 1</u>	E 1
4	==	==	N NE 2	ENE 4
5	==	==	ENE 3	E 3
6	==	==	E 2	E 3
7	==	==	ENE 1	E SE 1
8	==	==	E 1	E 1
9	==	==	E 1	E 3
10	==	==	ENE 2	E 4
11	==		E SE 2	S SE 2
12	==		<u>SSE 1</u>	SSW 3
13	,	==	SE 2	SE 1
14	==	==	C	<u>SE 1</u>
15	==	==	NE 1	ENE 3

== = mist.
 == = nevel.
 , = motregen.